

Protocol tegen pesten

2023-2024

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien, proberen te voorkomen als het toch voorkomt dan serieus aanpakken: pesten hoort namelijk niet!

INHOUDSOPGAVE

- 1. Wat is pesten?**
- 2. Regels en afspraken**
- 3. Cyberpesten**
- 4. Aanpak bij pesten of ruzie**
- 5. Adviezen aan ouders**
- 6. Tenslotte**

1. Wat is pesten?

Definitie: pesten is het systematisch uitoefenen van psychisch, fysiek of seksueel geweld (minimaal eens per week, minimaal een maand en soms jaren durend) door een persoon of groep personen tegen meestal één ander, die niet (meer) in staat is zichzelf te verdedigen.

Het probleem dat pesten heet..

Vooral tussen de 10 en 14 jaar kunnen kinderen in aanraking komen met het fenomeen pesten. Binnen het voortgezet onderwijs wordt één op de zestien leerlingen gepest.

Signalen van pesten

Pesterijen kun je herkennen aan de volgende *signalen*:

- Altijd een bijnaam, nooit de eigen naam van een medeleerling noemen;
- Briefjes doorgeven;
- Beledigen;
- Opmerkingen maken over kleding;
- Buiten school opwachten, slaan, schoppen;
- Op weg naar huis achternagaan;
- Spullen afpakken, verstoppert, vernielen;
- Bedreigen;
- Schelden en schreeuwen tegen het slachtoffer;
- Cadeaus eisen of geld afpersen;
- Het slachtoffer voortdurend de schuld van iets geven;
- E-mails of sms-berichten met een beledigende of bedreigende inhoud sturen;
- Steeds (mobiel) opbellen;
- Seksueel intimideren;
- Isoleren (buitensluiten).

Oorzaken van pesten

Oorzaken van pesten kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie;
- Zich buitengesloten voelen;
- Voortdurend in een niet-passende rol geduwd worden;
- Voortdurend competitie met anderen willen aangaan;
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt;
- Zich minder voelen dan de rest, door onderpresteren of vanwege andere redenen.

Een pestprotocol alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Daarom wordt het onderwerp regelmatig aan de orde gesteld, zodat we preventief werken.

Hoe gaan wij op Het Lucent college met het probleem pesten om?

2. Regels en afspraken

Allereerst heeft de school een *hoofdregel* van gedrag geformuleerd:

Iedereen maakt het *de ander* op school mogelijk om:

- zich prettig en veilig te voelen op school en
- zijn of haar werk naar behoren te kunnen doen en bovendien....
- passen we goed op de spullen van de school, die van onszelf en van anderen.

Afspraken

Op school stelt de coach het pesten regelmatig aan de orde: weerbaarheid en/of voorkomen en bestrijden van pesten zijn onderdeel van het lesprogramma op de school. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. komen aan de orde, onder meer in de mentorlessen.

Het voorbeeld van de leerkrachten (én thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden "opgelost", maar uitgesproken.

Agressief gedrag (gedrag dat als kwetsend wordt ervaren en dat beschadigt) wordt nooit geaccepteerd.

Hoofdregel

Regels die in *alle groepen* en voor *alle medewerkers* gelden:

Er zijn slechts drie simpele hoofdregels – ze werden al eerder genoemd:

- Iedereen maakt het de ander op school mogelijk om zich prettig en veilig te voelen.
- Iedereen zorgt ervoor dat ook de ander het werk naar behoren kan doen.
- Iedereen past goed op de spullen van de school, die van zichzelf en die van anderen.

Omgangsregels

Hieruit volgt een aantal belangrijke *regels* over hoe we met elkaar omgaan:

- Spreek anderen correct aan, gebruik de juiste naam;
- Laat anderen meedoen;
- Luister goed naar elkaar;
- Laat ieder in zijn waarde oftewel accepteer dat de ander anders is;
- Probeer ruzie rustig uit te praten;
- Help een ander;
- Kom je er samen niet uit, ga dan naar je mentor of een andere medewerker van de school.

Bedenkingen

En verder vragen we je om over het volgende punten na te denken:

- Waar liggen jouw grenzen? Doe niets bij een ander wat je zelf ook niet prettig vindt.
- Kijk naar de reactie van de ander als je hem of haar aanraakt. Kom niet aan een ander als diegene dat niet wil.
- Vraag het eerst voordat je aan andermans spullen komt.
- Als je aan een docent of je mentor vertelt dat er iets gebeurt wat jij niet prettig vindt of wat gevaarlijk / kwetsend is voor iemand, dan is dat geen klikken. We hebben immers afgesproken dat ieder zich prettig en veilig moet kunnen voelen op school.
- Word je gepest, praat er dan thuis ook over, je moet het niet geheim houden.
- Hoe iemand er uitziet is niet zo belangrijk, wel hoe iemand met anderen omgaat.
- Nieuwe leerlingen zijn welkom bij ons op school, ze hebben het recht om door iedereen goed opgevangen te worden.

Deze punten gelden voor de hele school. Natuurlijk kan een groep hier nog eigen afspraken of regels aan toevoegen. Regelmatig wordt er aandacht aan besteed.

3. Cyberpesten

De laatste jaren hebben we steeds meer te maken met cyberpesten. Dat is pesten via internet, zoals bijvoorbeeld op de sociale media. Omdat het een nieuwe vorm van pesten is, hebben we een aantal vuistregels opgesteld.

Basisregel cyberpesten

Als je iets niet zou doen in het echte leven, doe het dan ook niet in cyberspace.

Eigen website, homepage of weblog

Geef geen informatie waarmee jij of anderen te herleiden zijn;
Kwets of beledig anderen niet, hoe grappig het ook lijkt. Miljoenen mensen lezen mee, dus je acties kunnen grote gevolgen hebben

Mailen

Open of download niets van mensen die je niet (of alleen van Internet) kent;
Gooi spam en junkmail meteen weg.

Surfen

Geef niet zomaar informatie weg in ruil voor games, clips, toegang tot community's etc. Je gegevens worden opgeslagen, gebruikt en doorverkocht; Privacybepalingen zijn er niet voor niks. Lees ze voor je iets invult. Kijk wat er met je gegevens gebeurt en of ze aan derden worden verstrekt.

Chatten, posten en WhatsAppen

Geef zo min mogelijk persoonlijke gegevens. Dus geen (e-mail)adressen, namen (ook niet van school), telefoonnummers, wachtwoorden, beroepen, foto's, etc. Je weet niet wat ermee gebeurt;

Blijf aardig en eerlijk. Negeer negatieve uitlatingen, discriminatie en seksuele toespelingen en schakel zo mogelijk de provider in. Post zelf geen lompe berichten of bedreigingen;

Laat je niet uitdagen en ga niet in op uitnodigingen;

Laat je niks wijsmaken en ga niet in op mooie beloften. Op Internet is niet alles wat het lijkt.

Tips voor leerlingen tegen digitaal pesten

Vertel aan je ouders dat cyberpesten plaatsvindt. Het is nooit de schuld van de leerling dat een ander iets vervelends naar een ander stuurt op internet. Niemand heeft het recht om een ander te pesten;

Bewaar alles wat met pesten te maken heeft op je computer als bewijsmateriaal;

Reageer niet op het cyberpesten. Ook niet gaan terugschelden;

Blokkeer mensen die jou pesten op internet;

Bij vervelende YouTube filmpjes lees de tips op de politiesite. De school kan ook aangifte doen, maar we hebben de voorkeur dat de betrokken ouders dit doen. <http://www.vraaghetdepolitie.nl/sf.mcgi?193> als je aangifte wilt doen, doe dan eerst aangifte voordat je het filmpje door YouTube laat verwijderen (i.v.m. bewijsmateriaal);

Meld (internet)pesten van een medeleerling op school. Overleg met je ouders en school over de te nemen stappen. Spreek af wie wat gaat doen en zet dit zwart op wit;

Voor de ouders: sommige leerlingen van onze school vertellen niet dat ze gepest worden via internet, omdat ze bang zijn dat ze dan niet meer mogen internetten. Maak duidelijk, dat uw kind gewoon mag blijven internetten.

4. Aanpak bij pesten of ruzie

De aanpak van ruzies en pestgedrag in een aantal stappen:

<i>Stap 1</i>	Probeer eerst zelf (samen) de ruzie op te lossen door te praten.
<i>Stap 2</i>	Kom je er samen niet uit en blijft de ander jou lastigvallen, ga dan naar je coach/mentor of afdelingsleider (of eventueel naar de contactpersoon). In dit gesprek wordt het ervaren pestgedrag in kaart gebracht en bepaald of er inderdaad sprake is van pesten en wat de volgende stap moet zijn.
<i>Stap 3</i>	De mentor praat met beide (of meer) personen en probeert samen met die personen de ruzie op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken.
<i>Stap 4</i>	Bij herhaaldelijk ruzie/pestgedrag van een leerling neemt de mentor duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek. De fasen van bestraffen treden in werking (zie: <i>consequenties</i>).
<i>Stap 5</i>	Als het pesten verregaand is en de gepeste lichamelijk of geestelijk gevaar oploopt, zal de school de ouders adviseren aangifte te doen bij de politie ofwel zelf de politie inschakelen.

Consequenties voor de pester

Mogelijke **consequenties** in fasen (vanaf *Stap 4*):

Fase 1: Sanctie (bijvoorbeeld; nablijven, opstel schrijven over pesten, extra taak uitvoeren);
Gesprek: bewustwording van de pester van wat hij een ander aandoet;
Afspraken maken met de pester over gedragsverandering.

De naleving van deze afspraken komen aan het eind van een dag of week of gedurende een aantal afgesproken momenten in een kort gesprek aan de orde. De afdelingsleider maakt er melding van in de teamvergadering.

Fase 2: Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets zijn uitgelopen;
De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken;
Met de ouders afspraken maken en deze afspraken regelmatig aan de orde stellen in evaluerende gesprekken.

Fase 3: Bij aanhoudend pestgedrag kan via het begeleidingsadviesteam (intern zorgteam) tweedelijns hulp worden ingeschakeld.

- Fase 4:* Werkt de onder fase 3 genoemde hulp niet, dan kan via het zorgafstemmingsteam (ZAT) derdelijnshulp (verdergaande externe hulp) worden ingeschakeld. Dit kan alleen als de ouders meewerken.
- Fase 5:* Bij aanhoudend pestgedrag kan ook gekozen worden voor de mogelijkheid om een leerling in een andere groep te plaatsen. Ook het (tijdelijk) op een andere school plaatsen kan een mogelijkheid zijn.
- Fase 6:* In extreme gevallen kan een pester geschorst worden en uiteindelijk zelfs verwijderd (zie verder de verwijderingsprocedure).

Begeleiding van een kind dat gepest wordt

Medeleven tonen, luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest;

Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat hij/zij doet voor, na en tijdens het pesten. Opmerking: huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling laten inzien dat je ook op een andere manier kunt reageren;

Praten met de ouders (mits de leerling dat wil!);

Praten met de pester(s);

Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.

Begeleiding van de pester

Praten, zoeken naar de reden van het pesten/ruzie maken (baas willen zijn, jaloezie, verveling, zich buitengesloten voelen, problemen thuis, onderpresteren etc.);

Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor het slachtoffer;

De pester leren niet meteen kwaad te worden, zich leren beheersen en de "stop-eerst-even-nadenken-houding" of een andere manier van gedrag aanleren.

5. Adviezen aan ouders

Adviezen aan ouders van gepeste leerlingen

Blijf in gesprek met uw kind;

Als pesten op straat gebeurt en niet op school, kunt u het best contact opnemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken;

Pesten op school kunt u het best direct met de mentor bespreken;

Door het geven van complimentjes kan het zelfrespect van uw kind vergroot worden;

Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;

Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt;

Werk samen met de school, maar houd de grenzen in de gaten, uw grenzen en ook die van school. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat u op school komt om eigenhandig een probleem voor uw kind op te lossen. De inbreng van u is het aanleveren van informatie, het geven van suggesties en het ondersteunen van de aanpak door school.

Adviezen aan ouders van pesters

Neem het probleem serieus;

Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden;

Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen;

Maak uw kind gevoelig voor wat het een ander aandoet;

Besteed extra aandacht aan uw kind;

Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport;

Corrigeer ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag van uw kind;

Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van school staat.

Advies aan alle ouders

Neem ouders van gepeste kinderen serieus;

Stimuleer uw kind om op een vriendelijke manier met anderen om te gaan;

Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag;

Leer uw kind om voor anderen op te komen;

Leer uw kind om voor zichzelf op te komen op een niet gewelddadige manier.

6. Tenslotte

Dit pestprotocol heeft als doel dat alle kinderen zich in hun schoolperiode vrij en veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen: door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken; door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, worden alle leerlingen in de gelegenheid gesteld om met veel plezier naar school te gaan.